Motion

1975/76: 1112

av fru Marklund m. fl.
om en lag om allmän obligatorisk patientförsäkring

Från den 1 januari 1975 gäller den nya patientförsäkringen. Den innebär att samtliga sjukvårdshuvudmän i landet har påtagit sig ett ersättningsansvar för skador som har åsamkats i samband med sjukvård. Sjukvårdshuvudmännen har försäkrat sig hos ett konsortium bestående av Folksam, Skandia, Trygg-Hansa och länsförsäkringsbolagen. Försäkringen omfattar även patienter vid statliga sjukhus och gäller för skador som inträffat fr. o. m. den 1 januari 1975. Från den 1 januari 1976 har tandläkarförbundets medlemmar en motsvarande försäkring.

Med sjukvård menas i försäkringsvillkoren förebyggande vård, undersökningar, provtagningar, blodgivning, sjukgymnastik, terapiverksamhet och tandvård. Försäkringen omfattar även skador som inträffar vid sjuktransporter eller vid olyckor inom de lokaler där sjukvård ges.

Ersättning utgår oavsett om sjukvårdspersonal gjort sig skyldig till fel eller försummelse, vilket tidigare varit en förutsättning för ersättning.

Den här relaterade patientförsäkringen innebär en ökad trygghet för patienter inom sjukvården men är ändå ur flera synpunkter klart otillräcklig. Det föreligger inget obligatorium att teckna försäkring för dem som är privatpraktiserande inom sjukvården (läkare, sjuksköterskor, sjukgymnaster och terapeuter). Det är också möjligt att undandra sig ersättningsskyldighet vid skadeansvar genom bolagsbildning. Det finns inte heller någon försäkring som täcker läkemedels- och produktskador (exempelvis på grund av felaktig utrustning).

Enligt vår uppfattning bör en ny lag om allmän obligatorisk patienförsäkring införas. Med obligatoriet skall avses att rätten att utöva sjukvårdande verksamhet skall vara knuten till tecknande av patientförsäkring enligt den norm som anges i lagen. För försäkringen skall gälla strikt skadeansvar, vilket i det här fallet innebär att bevisbördan ej ligger på patienten. Den bör dessutom vara utformad som en sjuk- och olycksfallsförsäkring. Försäkringsobligatoriet skall även omfatta företag som tillverkar och/eller försäljer läkemedel och sjukvårdsutrustning.

Patienterna vid tandläkarhögskolorna är ännu oförsäkrade, vilket innebär att deras skadeståndsrättsliga ställning skiljer sig från patienternas vid övriga statliga och landstingskommunala sjukvårdsinrättningar. Även tandläkarhögskolorna bör ingå i en allmän patientförsäkring.

I sammanhanget finns det också anledning att peka på de fall av skador som inträffat före den 1 januari 1975 då den nya patientförsäkringen började gälla. Tidigare låg det den skadelidande att visa att han blivit föremål

för fleaktig behandling eller försummelse från sjukvårdspersonalens sida för att skadeståndsersättning skulle kunna utgå. Detta var ett djupt orättvist förhållande, eftersom patienten så gott som alltid befinner sig i ett underläge i förhållande till den som behandlar honom. Fel och försummelser vid behandlingar inom sjukvården är också ofta mycket svåra att i efterhand bevisa. En reglering av skadeersättningsanspråken i dessa äldre fall bör komma till stånd och då behandlas enligt samma försäkringsrättsliga regler som gäller för den nya patientförsäkringen.

Under hänvisning till ovanstående föreslås

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om utarbetande av en lag om allmän obligatorisk patientförsäkring, i enlighet med de principer som anges i motionen, att föreläggas riksdagen;
2. att riksdagen uttalar
   a) att även tandläkarhögskolorna bör ingå i en allmän patientförsäkring;
   b) att äldre skadefall bör regleras enligt nu gällande försäkringsrättsliga regler och att förslag härom av regeringen bör föreläggas riksdagen.

Stockholm den 26 januari 1976

EIVOR MARKLUND (vpk)

RUNE PETTERSSON (vpk)
i Västerås

SUNE OLSSON (vpk)
i Stockholm

KARIN NORDLANDER (vpk)

ALF LÖVENBORG (vpk)

PER ISRAELSSON (vpk)